

Sudić: Svi koji služe umjetničkoj muzici su čuvari Svetog grala

Najtraženiji i jedan od najznačajnijih dirigenata regiona, maestro Bojan Sudić i ove godine je svojim autentičnim dirigentskim izrazom oduševio domaću publiku koncertom sa Crnogorskim simfonijskim orkestrom, zatvarajući četrnaesto izdanje Međunarodnog muzičkog festivala A tempo na Velikoj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta

FOTO:AUTOR: [Tijana Jovović](#)

Jedan od najznačajnijih i najtraženijih dirigenata regi ona, maestro Bojan Sudić i ove godine je svojim autentičnim dirigentskim izrazom oduševio domaću publiku koncertom sa Crnogorskim simfonijskim orkestrom, zatvarajući četrnaesto izdanje Međunarodnog muzičkog festivala A tempo.

Prošle sezone Borodin, ove Skrjabin i Rimski Korsakov... neke lijepo slučajnosti ili ljubav prema ruskim autorima? Je li taj poseban odnos prema tradiciji i melodici (i ritmu) kod Ruske

petorke, Čajkovskog i tako blizu, a istovremeno i tako daleko od “zapadnijih” harmonija i stremljenja...

“Ruski autori su nezaobilazni i omiljeni repertoar orkestara i dirigenata u čitavom svijetu, izvode ih sa velikim entuzijazmom u Kini i Koreji kao i u Engleskoj ili Italiji. Svakako su to stranice koje dominiraju i mojim repertoarom. Bez obzira što danas svi govorimo univerzalnim jezikom klasične muzike skoro bez regionalnih naglasaka, oni se ipak daju osjetiti u naoko nevidljivim sitnicama koje razdvajaju naučeno i usvojeno od onoga dublje zapisanog u kulturnim korijenima. Za 30 godina karijere tumačio sam najrazličitije kompozitore, sa velikim afinitetom izvodim i njemačke klasike i italijansku operu, ali se u interpretaciji pomenutih ruskih autora, kojima bih svakako dodao i Rahmanjinova, Stravinskog, Prokofjeva i Šostakoviča, vjerovatno osjećam najslobodnije i ta emocija u meni najprirodnije rezonira. Čini se da i sami ruski interpretatori često uzdržano donose sadržaj zapisan u višim sferama osjećajnosti čitavog njihovog naroda prije nego što su ga pojedini kompozitori čuli u sebi i zapisali, pribojavajući se davno nametnutog stereotipa o pretjeranoj patetici i prevelikoj bujnosti nauštrb klasične izgradnje forme i strukture.”

Ovogodišnji A tempo zatvoren je ovacijama Crnogorskom simfonijskom orkestru i Vama. Imali li i tog svečanog u Vašem nastupu uvijek, je li uzbuđenje i dirigentski adrenalin ona konstanta koja Vas prati godinama, i u radu sa crnogorskim simfoničarima?

“Ne skrivam radost što već godinama saradujem sa CSO i što je ta saradnja rezultirala divnim i radosnim probama i koncertima. Trudim se da ljestvicu svaki put podižemo za podeok, prateći pozitivan razvoj svakog pojedinca i orkestra u cjelini za ovu skoro deceniju postojanja. Prateći formiranje od početka, osjećam se i sam dijelom ovog ansambla, a zatvaranje najprestižnijeg prestoničkog Festivala doživljavam kao posebno priznanje i potvrdu do sada ostvarenog. Misija CSO je veoma značajna u današnjoj Crnoj Gori i regionu i popunjava kulturni segment koji je najuniverzalniji a time

i najuporediviji sa onim razvijenim kulturama kojima se stremi u svakom pogledu.”

Da li muzička umjetnost među svim današnjim virtuelnim i inim stvarnostima uspjela da sačuva svoju suštinu kao, recimo, u vremenu nekih ranijih epoha. Šta Vas, poslije tolikih partitura, može iznenaditi u smislu zvuka i njegovih ljepota, ili i već slušana sazvučja imaju svoju dragocjenost i unikatnost?

“Ne možemo pobjeći od činjenica koje ne govore u prilog umjetničkoj muzici u današnjem vremenu, posebno o njenoj vitalnosti i aktuelnosti. Vrijeme pop kulture i pojedinca sa nametnutim potrošačkim nekritičkim mentalitetom u potrazi za što udobnijim i ispraznijim životom nije naklonjeno dodirivanju božanskih formi koje ne postoje u prirodi a koje su nam se ukazale kroz najbolja ostvarenja umjetničke muzike.

Misija CSO je veoma značajna u današnjoj Crnoj Gori i regionu i popunjava kulturni segment koji je univerzalan i uporediv sa onim u razvijenim kulturama

Većina koncertne publike danas doživljava kao moderne kompozitore i djela koja su nastala prije čitavih 100 godina. Nove forme u izrazu i žanrovima su neminovnost, te se na tom tragu i vrše eksperimenti, nova primitivnost traži i adekvatnu muziku, a mi koji smo odabrali služenje umjetničkoj muzici našli smo se u ulozi sličnoj čuvaru svetog grala - čuvara istine i najuzvišenijih umjetničkih oblika, uz prepoznavanje i savremenih ostvarenja koja se, poslije dužeg perioda udaljavanja, ponovo približavaju publici.”

Već godinama ste na čelu Simfonijskog orkestra i Hora RTS-a. Treba li Vam, pored artistskih, i menadžerskih sposobnosti da zadržite i zašтите svoje muzičare i Vašu publiku, ili je svaki koncert, zapravo, svojevrsna prilika za to?

“U vremenu u kome se u našim uslovima mnogo bolje prepoznaje i daleko više cijeni marketinški pristup umetnosti i muzici uz svakovrsno 'spinovanje' i nezaobilazni famozni PR, od posvećenosti pravim vrijednostima i kvalitetu - nije lako ni opstati, a kamoli se razvijati, ukoliko stremite upravo tim vrijednostima kojima branite kulturu i identitet nacije - često i od nje same. Prepuštanje umjetničke muzike zakonima tržišta ne pokazuje dobre rezultate ni u razvijenim sredinama u kojima je kvalitet široko i duboko posijan, a kamoli u malim zemljama koje nisu prepoznate na svjetskoj kulturnoj mapi kao veoma bitne. Dešava se tako da se često kao uspjeh naznačuju muzički projekti gde nije važno ni ko, ni kako, ni šta svira, ali se glas velikog uspeha

širi dobro odrađenim propagandnim aktivnostima, u tužnoj situaciji da muzički esnaf, koji bi morao da ima presudni glas u oceni kvaliteta - više niko ni ne pita za mišljenje. Već deset godina SO i Hor RTS-a imaju veoma osmišljene i u muzičkim krugovima izuzetno pohvalno ocijenjene sezone, naši koncerti su često na programima RTS-a... pa ipak, uvjeren sam da svijest o značaju i kvalitetu naših ansambala nije adekvatna kvalitetu i specifičnoj misiji koju posjedujemo. Zbog takvog uvjerenja sam prvi put u karijeri odstupio od samo umjetničkog zvanja i prihvatio i poziciju izvršnog direktora Muzičke produkcije RTS-a, kako bih pokušao da stvari i u drugim segmentima pokrenem naprijed, istina, vjerovatno u jednom od najtežih i najsloženijih trenutaka u istoriji RTS-a. Ukoliko profesionalni argumenti budu bili od značaja za dalju poziciju ansambala, imamo puno razloga za optimizam.”

Na koncu, koliko, uz sve težine i nesigurnosti posla muzičara danas, preporučujete muzičku školu svojoj i drugoj djeci, koja je to “tajna kvaliteta”, ona latinska qualitas occulta u najizvornijem smislu te riječi, koju muzika može pobuditi i razviti od samog djetinjstva?

“Racionalni argumenti, iz pozicije razumijevanja današnjeg svijeta, nikako me ne opredjeljuju da nekome, pa i sopstvenoj djeci, preporučim umjetničku muziku kao poziv. Ipak, da je čovjek samo racionalno biće istorija čovječanstva ne bi bila ovakva. Uvjeren sam da za dobar dio ljudi, onih koji posjeduju talenat, postoji priziv kome su dužni da se odazovu bez obzira na okolnosti i procjene, a snaga talenta je često adekvatna snazi priziva. Važno je da se talenat i priziv ne pomiješaju sa ambicijom bez pokrića, često roditelja ili nastavnika, već da se djetetu dopusti razvoj bez pritiska, a vrijeme će pokazati moguće domete. Na kraju, bavljenje umjetničkom muzikom pozitivno izgrađuje ličnost u svakom pogledu, ne mora se svako profesionalno baviti muzikom, već se i djelimični ulazak u ovaj magični svijet isplaćuje višestruko.

<http://www.vijesti.me/caffe/sudic-svi-koji-sluzе-umjetnickoj-muzici-su-cuvari-svetog-grala-835050>